

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/209/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214202954
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8214202954.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Mesto, 110 00 Praha 1, IČO: 264 29 705, zastúpená AK Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Z. U., bytom W. XXX/X, XXX XX K., o zaplatenie 33,37 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 4C 62/2014-52 zo dňa 30.04.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Pripúšťa sa späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie zmenkového úroku nad 0,06 % denne, v tejto časti sa rozsudok zrušuje a konanie sa zastavuje.

II. Potvrďuje sa rozsudok.

III. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu o plnenie zo zmenky zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Po vykonanom dokazovaní mal súd prvého stupňa za to, že nie je možné priznať žalobcovi navrhované plnenie a to v žiadnej časti a žalobu preto v celom rozsahu zamietol. Vychádzal pritom z týchto úvah cit:

„1. Súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov, upravujúcich spotrebiteľské právo.

Vzhľadom k tomu, že predmetná zmenka bola vystavená v prospech veriteľa a jej prvého majiteľa, ktorý je podnikateľom, vykonávajúcim svoju podnikateľskú činnosť aj poskytovaním úverov nebankovým spôsobom, bol tu reálny predpoklad, že právo uplatňované v danom konaní zo zmenky môže mať právny základ v spotrebiteľskom vzťahu. V zmysle platných predpisov a judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je povinnosťou súdu v každom štádiu konania (a to aj v každom druhu konania), bez výnimky ex offo skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a ak súd príde k pozitívnemu zisteniu, na uvedený vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva. ESD C-419/2011 z 14.03.2013 (ESD sp.zn. C-76/10), z ktorého vyplýva, že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

Je preto na mieste záver, že súd musí poskytnúť ochranu spotrebiteľskému vzťahu aj v takom prípade, ak sa uplatňuje právo z indosovanej zmenky. Umožňuje mu to priamo zákon o spotrebiteľských úveroch,

ktorý je k zmenkovému zákonu v postavení špeciality a lex specialis derogat lex generali (v tomto prípade aj lex posterior derogat legi priori). Prednosť má teda zákon o spotrebiteľských úveroch.

2. Zmluva o úvere medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľom a prvým majiteľom zmenky a žalovaným, ako dlžníkom, je absolútne neplatná.

Právny predchodca žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa 19.10.2010 zmluvu o úvere. Vzhľadom k subjektom uzatvárajúcim zmluvu, súd mal preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu tzv. spotrebiteľskej zmluvy.

Súd následne z úradnej povinnosti, po zistení, že v uvedenom prípade ide o spotrebiteľský vzťah, poskytujúc slabšiemu účastníkovi zmluvy ex offo právnu ochranu v zmysle zásady ochrany spotrebiteľa, preskúmaval platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku.

Zmluva, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 150 Eur obsahuje poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 102 Eur, čo činí 68 % z požičanej sumy. Súd dospel k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je neobyčajne hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä, ale nielen v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka, uznanie dlhu a pod.) a zároveň je celá zmluva koncipovaná výlučne len na prospech veriteľa bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená, práve naopak, zmluva obsahuje samé povinnosti dlžníka, sankcie za porušenie povinností v neprimeraných výškach.

Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy, ako aj na neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, preto sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom.

Takáto dohoda o vyplnení zmenky je zároveň aj neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 OZ účinného k 19.10.2010, pretože žalovaný nemal inú možnosť, ako podpísať zmenku, v opačnom prípade by s nim veriteľ neuzatvoril úverovú zmluvu. Spotrebiteľ bola teda zo strany dodávateľa prinútený vyplniť zmenku, ako nevyhnutnú podmienku uzavretia zmluvy, pretože v opačnom prípade by nedostal peniaze.

3. postúpením zmenky na žalobcu veriteľ a prvý majiteľ zmenky obchádzal účel zákona, právny úkon, ktorým tak učinil, je teda absolútne neplatný pre rozpor u ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka

Súd uvádza, že postup veriteľa tým, že indosoval zmenku na žalobcu až následne potom, čo zistil, že práva z exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok), podkladom pre vydanie ktorého bola tá istá zmenka (z akej uplatňuje svoj nárok žalobca v tomto konaní), obchádza zákon, ktorým je poskytnutie práv tým subjektom, ktoré ho uplatňujú na základe právneho dôvodu a je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Tento právny úkon - indosovanie zmenky na žalobcu je teda v celom rozsahu neplatný pre obchádzanie zákona. Ako inak totiž možno právne kvalifikovať konanie veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktorý v čase indosácie zmenky na žalobcu vedel, že z takejto zmenky nemôže právne uplatňovať akékoľvek nároky, o čom právoplatne rozhodol súd a veriteľ napriek tomu tú istú zmenku ďalej postupoval.

4. postup prvého majiteľa zmenky bol v rozpore s § 17 zákona č. 191/1950 Zb.

Žalobca teda indosoval splatnú zmenku, pričom sa jedná o vlastnú zmenku, sročnú na videnie a uplatnil si v rozhodcovskom konaní aj príslušenstvo v zmysle § 48 zák. č. 191/1950 Zb.. Samotná sročnosť zmenky nastala 10.05.2011 keďže žalobca (a predtým aj veriteľ) požadovali 6% úroky v zmysle § 48 zák. č. 191/1950 Zb. od 19.8.2009, ako to vyplýva zo samotnej zmenky. Zmenka však bola indosovaná až po uplynutí lehoty na protest v zmysle § 44 a § 21 a nasl. zák. č. 191/1950 Zb., preto má indosament iba účinky obyčajného postúpenia, aj voči žalobcovi teda možno uplatniť všetky námietky, ako proti prvému majiteľovi. To, že k tomu došlo po uplynutí lehoty na protest je zrejmé zo samotnej zmenky, pretože návrh na začatie exekučného konania so zmenkou, na ktorej chýba indosament bol podaný na Okresnom súde Bardejov až 28.08.2012, pričom zmenka bola sročná 10.05.2011, teda po uplynutí zákonných lehôt na protest. V tomto prípade je teda vyvrátená domnienka, ustanovená v § 20 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., pretože bolo preukázané, že indosament, ktorý je nedatovaný, bol na zmenku napísaný po uplynutí

lehoty na protest. V dôsledku vyššie naznačeného postupu veriteľa v rozpore s § 17 zák. č. 191/150 Zb. možno proti žalobcovi teda namietať aj námietky, ktoré by bolo možné namietať voči prvému majiteľovi, teda to, že zmenka nebola vyplnená podľa dohody veriteľa a dlžníka (§ 10 zák. č. 191/1950 Zb.). Keďže takáto dohoda o vyplnení zmenky (článok 17 VZP) je neplatná v zmysle predchádzajúcich konštatovaní súdu a teda neexistuje, je na mieste právny záver, že veriteľ neoprávnene vyplnil zmenku bez toho, aby existovala platná dohoda s dlžníkom o tom, ako ju vyplniť.

Námietky žalobcu týkajúce vzťahov žalovaného a pôvodného vlastníka zmenky, povinnosti súdu prihliadať len na také tvrdenia, ktoré sú produkované účastníkmi konania, abstraktnej povahy zmenky, skúmaniu súdu z úradnej povinnosti, či ide o spotrebiteľsky vzťah, nerešpektovania ust. § 17 zákona o zmenkách a šekoch, možnosti žalovaného vzniesť námietky, vytyčenia pojednávania a dokazovania v konaní považoval súd prvého stupňa za nedôvodné.

Poukázal na ust. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“)- § 39, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. a), k), l), ods. 5, ust. Obchodného zákonníka - § 265, ust. zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 2 písm. j), § 4 ods. 3 posledná veta, ust. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách - § 25 ods. 1, 2 a 5, ust. zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej len „ZZŠ“) - § 2 ods. 1, § 3, § 5, čl. I. - § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 20, § 23 ods. 1, § 33 ods. 1, § 38 ods. 1, § 44 ods. 3, § 48 ods. 1, čl. I. § 77 ods. 1, § 78, čl. smernice 93/13/EHS (ďalej len „smernica“- 3 ods. 1 a 2, a 5, čl. smernice 2008/48/EHS - 31 a čl. smernice 2005/29/ES - 8.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keďže úspešnému žalovanému žiadne trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. V dôvodoch odvolania uviedol, v danej veci žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 nariadenia a preto bol súd povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 nariadenia. Súd prvého stupňa uvádza vo svojom odôvodnení, že vo veci vykonal dokazovanie, avšak žalobca a ani žalovaný dokazovanie úverovou zmluvou, či ďalšími listinnými dôkazmi vôbec nenavrhli. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplynúť zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania a vykonaného dokazovania vykonaného na základe návrhov sporových strán nevyplynula potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučné predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje právo žalobcu. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobil musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej týmto nariadením. K rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Ďalej uviedol, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Súd prvého stupňa sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Mal za nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. V neposlednom rade zdôraznil, že žalobca skutočností o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, teda nebol nositeľom dôkazného bremena. V konaní sa taktiež dospelo k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považoval súd prvého stupňa zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Zmenku pritom vystavil samotný žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal a išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25 % denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. Súd prvého stupňa porušil poučovaciu povinnosť prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov ak prihliadol na skutočnosť a

dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 vykonané bez návrhu. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 1839/2000 zo dňa 22. 8. 2002 a na rozsudky Okresného súdu Lučenec sp. zn. 13C 88/2013 zo dňa 13. 2. 2014, Okresného súdu Revúca sp. zn. 3C 8153/2013 zo dňa 6. 3. 2014, Okresného súdu Martin sp. zn. 8C 198/2013 zo dňa 11. 2. 2014 a rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co 16/2010 zo dňa 3. 2. 2010.

S poukazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom rozsudok súdu prvého stupňa v časti zrušil a konanie zastavil a vo zvyšnej zamietajúcej časti dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa vo zvyšnej zamietajúcej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred.

V priebehu odvolacieho konania zobral žalobca žalobu čiastočne späť, a to v časti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne z časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, čím si žalobca uplatňuje zmenkový úrok už len vo výške 0,06% denne. Pretože žalobca po rozhodnutí súdu prvého stupňa do času, kým rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť, písomným podaním zo dňa 21.12.2015 (č. I. 88 spisu) vzal svoju žalobu v časti späť a žiadal v časti konanie zastaviť, odvolací súd pripustil späťvzatie žaloby v časti zaplataenia zmenkového úroku vo výške nad 0,06 % denne zo zmenkovej sumy 254 Eur od 25.02.2011 do 31.01.2012, zo sumy 253,37 Eur od 01.02.2012 do 16.09.2012, zo sumy 203,37 Eur od 17.09.2012 do 15.10.2012, zo sumy 153,37 od 16.10.2012 do 16.12.2012, zo sumy 103,37 Eur od 17.12.2012 do 16.01.2013, zo sumy 53,37 Eur od 17.01.2013 do 14.02.2013, zo sumy 33,37 Eur od 15.02.2013 do zaplataenia, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti a konanie zastavil.

Odvolací súd si osvojuje náležité a presvedčivé odôvodnenie zo strany prvostupňového súdu, na ktoré poukazuje a na zdôraznenie správnosti rozsudku a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa.

Spotrebiteľská zmenka

Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offio súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“), v ktorých je spotrebiteľ odporcom.

Ak žalobca predložil zmenku, na ktorej vydanie má právo odporca, súd neposkytne navrhovateľovi právnu ochranu. Výkon jeho práva ako držiteľa zmenky v takomto prípade bez právneho dôvodu zasahuje do práva odporcu na vydanie totožnej zmenky. Súd neposkytne ochranu ani v prípade, ak sa žalobca domáha na súde plnenia po použití nekalej obchodnej praxi.

Za nekalú obchodnú praxiu sa považuje aj konanie dodávateľa vrátane zmenkového nástupcu, ktorým vyžaduje od spotrebiteľa, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Odvolací súd z vlastnej činnosti a porovnaním rozhodovacej činnosti iných súdov môže pomerne spoľahlivo konštatovať, že pôvodný veriteľ spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v početných prípadoch urobila predmetom súdnych konaní plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok. Týka sa to najmä neprijateľnej sankcie 91,25 % ročne p.a. per annum (0,25 % denne p.d. per diem), zmenkových úrokov 91,25 % p.a., ktoré drasticky spôsobili zvýšenie zadlženia spotrebiteľov, neprimerane vysokej zmluvnej pokuty za „porušenie zmluvných povinností“ (vo veci úver 150 Eur, pokuta 312 Eur a nad to úroky z omeškania), netransparentného administratívneho poplatku predstavujúceho až dve tretiny celkového

poplatku za úver, (úver 150 Eur na 6 mesačných splátok za poplatok 102 Eur; porov. rozsudok súdneho dvora C-143/13), neprijateľnej rozhodcovskej doložky, neuvedenia RPMN v zmluvách o spotrebiteľskom úvere a pod.

Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel (Stály rozhodcovský súd Slovenskej rozhodcovskej a.s.). Exekúciu však všeobecný súd nepovolil a to pre neprijateľné zmluvné podmienky.

Obsah spisu potvrdzuje, že po nepovolenej exekúcii spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku, (podpísanú pri dojednaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o.

Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor s dobrými mravmi sa tento krát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca CD Consulting ako indosátar zo zmenky a to podľa nariadenia. Podľa žalobcu sa v jeho prípade absolútne nemá prihliadať na vzťahy z úveru.

Zmenka je vystavená ako vlastná vistazmenka, ktorá spĺňa náležitosti čl. I § 75 zák. zmenkového a šekového, v dôsledku čoho ak by išlo len o túto parciálnu náležitosť, išlo by o platnú zmenku. Z obsahu listiny je úplne zrejmé, že veta „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je len doložkou, ktorou sa v zmysle § 34 ods. 1 (v spojení s § 77 ods. 1) ZZŠ predlžuje lehota na prezentáciu zmenky. Zmenka je splatná pri predložení (už cit. § 34 ods. 1 ZZŠ).

Kauzálne námietky

Výhrada odvolateľa proti posudzovaniu kauzy úveru v predmetnej zmenkovej veci je v podstate v odvolaní dominantná a odvolateľ ju niekoľkokrát opakovane uvádza.

CD Consulting v návrhoch uvádza, že „nemá vedomosť o potenciálne existujúcich vzťahoch odporcu a predchádzajúceho majiteľa zmenky“.

CD Consulting nadobudol zmenku indosamentom, ktorý je dostatočne určitý a platný. Samotný indosament oprávňuje (§ 14 ods. 1 ZZŠ) indosátara na vymáhanie práv zo zmenky vo vzťahu k zmenkovému dlžníkovi. Základom (dôvodom) každého indosamentu je však určitá dohoda medzi indosantom a indosátarom o tom, že indosant prevedie zmenku na indosátara (Kovařík, Z.: Zákon směnečný a šekový. Komentář. CH BECK 2014, s. 84), keďže ani indosamentom nemožno indosátarovi zmenku „nanútiť“, ale tento ju musí akceptovať.

Ustanovenie § 17 ZZŠ odkazuje na okolnosti „nadobúdania zmenky“ na strane indosátara. Indosátarovi teda možno robiť námietky, ak pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka, teda v podstate, ktorý pri nadobúdaní zmenky nekonal dobromyseľne (uznesenie NS SR 3Obo/3/2007). „Vedomé“ konanie odkazuje na rozhraničenie úmyslu a vedomej a nevedomej nedbanlivosti, pričom v spojení s citovaným názorom NS SR by sa zrejme mali brať na zreteľ aj kritériá uplatňované judikatúrou k dobromyseľnosti v občianskom práve.

Dobromyseľnosť nadobúdateľa treba posúdiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, či v čase nadobúdania zmenky vedel o tom, že medzi indosantom a dlžníkom existuje určitá dohoda, resp. že zmenka kryje určitý kauzálny vzťah. Ak vedel, treba posúdiť otázku, či sa mohol spoliehať na to, že takýto vzťah je platný a že dlžník z tohto vzťahu nemohol uplatňovať žiadne námietky.

Dobromyseľnosť indosátara CD Consulting je vylúčená z dôvodu, že každá zmenka v hornom rohu obsahuje číslo, ktoré je číslom príslušnej úverovej zmluvy (to možno zistiť porovnaním so spisom). Pri nadobúdaní takého veľkého a masového množstva zmienek, ktoré sú označené rôznymi číslami v hornom rohu a ku ktorému indosant (POHOTOVOSTĚ) musel poskytnúť určité údaje o platení, možno vychádzať z toho, že indosátar vedel, že určité kauzálne vzťahy existujú, ale spoliehal sa na to, že nebudú mať na jeho zmenkové práva vplyv. Vzhľadom na to možno tvrdiť, že pri nadobúdaní zmenky konal na škodu dlžníka.

Tvrdenú dobromyseľnosť spochybňuje kolízia medzi POHOTOVOSŤou a CD Consulting-om. Oboch ich zastupuje tá istá advokátska kancelária (Fridrich Paľko), JUDr. Daniel „Paľko“ bol až do roku 2012 konateľom CD Consulting-u.

Odvolačiaci súd sa z uvedených dôvodov nestotožňuje s odvolaním v tej časti, v ktorej žalobca namieta skúmanie kauzy pôvodného právneho vzťahu, ku ktorému predstavuje predmetná zmenka zabezpečenie. Odvolačiaci súd poznamenáva, že Slovenská vláda v pripomienkach k prejudiciálnej otázke v obdobnej právnej veci okrem iného uvádza cit.

„Napriek tomu, že takáto charakteristika zmieniek je daná medzinárodnými predpismi, je potrebné prihliadať aj na systém ochrany spotrebiteľa v práve EÚ, ktorý vytvoril určité minimálne požiadavky, ktoré je potrebné uplatniť aj vo vzťahu k inštitútu zmieniek. Zákonodarca EÚ totiž pamätal pri vytváraní rámca ochrany spotrebiteľa v oblasti spotrebiteľských úverov aj na požiadavku zabezpečenia minimálnej úrovne ochrany spotrebiteľa v členských štátoch, ktoré spotrebiteľovi umožňujú využívať zmenky. Uvedenú požiadavku zakotvovala smernica 87/102/EHS, ktorá sa uplatňovala aj v čase vystavenia zabezpečovacích zmieniek vo veci samej. Podľa jej čl. 10, „[členské štáty, ktoré v spojitosti s úverovou zmluvou povoľujú spotrebiteľovi: a) uskutočniť platbu prostredníctvom zmieniek, vrátane dlžných úpisov; b) dať záruku prostredníctvom zmieniek, vrátane dlžných úpisov a šekov, zabezpečiť, že spotrebiteľ je vhodne chránený, ak používa tieto nástroje danými spôsobmi " (C-558/2013 CD Consulting v. Vasko pozn. prejudiciálna otázka vyškrtnutá po tom ako CD Consulting zobral žalobu späť, C-328/14 CD Consulting v. Pančurová, pozn. prejudiciálna otázka vzatá späť po tom ako CD Consulting zobral odvolanie vo všetkých spojených veciach späť).

Ex offio súdna kontrola zmluvných podmienok

Už cit. ustanovenie § 17 ZZŠ neustanovuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemožno. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík, s. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálné námietky prihliadal ex offio.

To je dôležité z hľadiska práva EÚ. Súdny dvor EÚ totiž vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13/EHS (počnúc C-240-244/98, Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offio, neskôr (C-137/08, VB Pénzügyi Lízing) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offio a (C-618/10, Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom EÚ.

Z § 17 ZZŠ nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offio, takže toto ustanovenie pripúšťa i taký výklad, že ich skúmať možno. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálny vzťah, na ktorých krytie je zmenka určená. Čl. 7 ods. 3 nariadenia naopak hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok“, nehovorí, že žalobe musí vyhovieť.

Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu (a judikatúra SD EÚ to naopak vyžaduje), aby ex offio skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

Odvolačiaci súd sa nestotožňuje s názorom KS BB v uznesení 41Cob/303/2014, pretože sa nesnaží o výklad slovenského práva v zmysle uvedených rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, ale lipne na doslovnom znení § 17 ZZŠ. Judikatúra SD EÚ však vyžaduje skutočný výklad normy za použitia viacerých výkladových metód (systematika, teleologický výklad atď.). Navyše, z § 17 ZZŠ nevyplýva ani to, že by dôkazné bremeno o vedomom konaní na škodu dlžníka zaťažovalo vždy dlžníka (cit. ustanovenie neznie „...ak dlžník preukáže, že veriteľ konal vedome na jeho škodu“).

Ak iné odvolacie súdy podporili priznanie plnenia zo zmenky napriek vyššie uvedeným okolnostiam a s poukazom na abstraktnosť zmenky, odvolačiaci súd sa od týchto názorov odkláňa s poukazom na spoločné

stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.10.2015 cit.:

„I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

V slovenskom právnom poriadku navyše platí ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na námietky spotrebiteľa. Opäť teleologickým výkladom uvedeného ustanovenia možno dospieť k záveru, že z neho vyplýva aj právo skúmať, či vôbec ide o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, inak by toto ustanovenie nemalo zmysel. Z tejto povinnosti nie je vyňaté ani konanie podľa nariadenia ktoré v čl. 19 odkazuje na národné procesné právo a hmotné právo neupravuje vôbec.

Ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. rieši aj problém, že § 53 ods. 1 druhej vety Obč. zák. ustanovuje, že zákaz neprijateľných podmienok sa v podstate nevzťahuje na hlavný predmet plnenia (v prípade úverovej zmluvy úver) a primeranosti ceny (teda sadzbu úrokov, na čo sa v praxi veľmi často zabúda). § 17 ZZŠ vykladaný vo svetle judikatúry SD EÚ by totiž opodstatnil len ex offo skúmanie iných podmienok (zmluvných pokút, sankcií, podmienok zosplatnenia, a pod.), nie však úrokovej sadzby resp. odplaty za úver (ktorá je pri Pohotovosti často skoro 100 %). Ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. však oprávňuje súd aj na ex offo skúmanie týchto podmienok.

Odvolačný súd vychádza z judikatúry súdneho dvora, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu informovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. Océano Gruppo editoriale spojené prípady C-240 až C-244/98).

Nie je ničím výnimočným tiež vysledovať, že súdne konania v rôznych podobách sa stávajú priestorom na sofistikované právne konštrukcie, ktorými sa sleduje obohatenie sa na úkor iného a kým osoba konajúca s takýmto zlým úmyslom vyzerá ako odborne zdatný subjekt, tak obeť takéhoto konania odborne slabý a neskúsený spotrebiteľ je vo výsledku osobou nezodpovednou. Zmysel a cieľ súdneho konania a výkonu spravodlivosti ekvity sa pri nadmerne formalistickom prístupe úplne vytráca. Za všetko hovorí výsledok takéhoto procesu, podľa ktorého je evidentne spotrebiteľ zviazaný na plnenia z nečestných zmluvných podmienok v násobkoch k výške úveru.

Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov (porov. spravodlivosť nad formálne znenie zákona, správa prezidenta SR o stave republiky z 18. 06. 2015). Ústavne články o súdnej ochrane čl. 46 a nasl., čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtol Český Ústavný súd keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a

účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou” (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp. zn. II. ÚS 222/07).

Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240 až C-244/98). Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduchá záležitosť. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu posudzovanej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu a ii; čl. 4 ods. 1 smernice).

Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offo súdnej kontroly. Je síce pravdou, že súdny dvor zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 Kušionová), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd. Vo veci Kušionová išlo o veci mimosúdneho postihovania majetku spotrebiteľov bez posúdenia vecí súdom a o obavu z nerešpektovania princípu primeranosti a rozhodovania podnikateľov o výkone záložného práva pod vplyvom zisku.

Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex offo reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 smernice.

Ak má byť dôvodom nevykonanie ex offo súdnej kontroly podľa odvolateľa princíp vyššej právnej sily a prednostná záväznosť nariadenia, tak odvolací súd pripomína, že práve z dôvodu princípu vyššej právnej sily má prednosť princíp verejného poriadku. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidla verejného poriadku teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčková, bod 50,51).

Preto ani proces podľa nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov súdneho dvora a ex offo súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. Inak by išlo celkom iste o konštrukciu s cieľom obísť princípy unijného práva a o obohacovanie sa na úkor iného s popieraním vlastných princípov únie. Zmena je osobitne náročná na formalitu a aj v zmenkových právnych veciach je dôležité zaoberať sa ex offo neprijateľnosťou zmluvných podmienok podľa zmluvy, ktorú zmenka zabezpečuje. V ústavnej rovine bolo prízvukované, že prepätý formalizmus sa rovná sofistikovanému odňatiu spravodlivosti (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp. zn. II. ÚS 222/07).

Slovenská republika nestanovila obligatórne zastupovanie advokátom vo veciach podľa nariadenia a kedy by sa zásadným spôsobom zmenili požiadavky vyplývajúce z kontradiktórnosti občianskeho súdneho konania.

Je tiež dôležité poznamenať, že ide o základné konanie pred súdom (nachádza sa právo). Tým sú dané predpoklady na to, aby sa veriteľovi nepriznalo plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Postačí aplikovať princípy práva. Navyše tým, že súd v procese podľa nariadenia neprizná plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nijako neobmedzí účinok, ktorý sleduje nariadenie. Proces podľa nariadenia je osobitným špecifickým konaním s posilnením zásady koncentrácie a odvolací súd si nemyslí, že by tvorca nariadenia vychádzal z premisy, že pri tomto druhu procesu neplatia závery judikatúry súdneho dvora k čl. 6 smernice.

Odvolací súd zastáva ďalej názor, že vzťah nariadenia a procesného kódexu je založený síce na prednosti nariadenia no zároveň aj na subsidiarite Občianskeho súdneho poriadku. (čl. 19 nariadenia). Subsidiárne Občiansky súdny poriadok podporuje ex offo súdnu kontrolu neprijateľnosti zmluvných podmienok navyše s prvkami sledujúcimi ochranu erga omnes s cieľom naplniť čl. 7 smernice a zabrániť ďalšiemu používaniu nečestnej klauzuly (§ 153 ods. 4 O.s.p. v nadväznosti na § 53a OZ). Smernica o súdnych príkazoch nevyklučuje ani iné prvky hromadnej ochrany popri hromadnej žalobe. Na dosiahnutie dôležitého cieľa podľa čl. 7 smernice je preto významné aj konanie v individuálnej veci spotrebiteľa a niet jediného dôvodu vylučovať z dosiahnutia tohto cieľa konanie podľa nariadenia.

Odvolačný súd z uvedených dôvodov považuje odvolanie žalobcu, podľa ktorého nariadenie samo o sebe predstavuje prekážku pre vykonanie ex offio súdnej kontroly zmluvných podmienok za nedôvodné.

Postup žalobcu ako nekalá obchodná praktika

Žalobca je po spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. nástupcom práv zo zmenky. Na žalobcu dopadajú všetky dôsledky nečestného konania vrátane toho, že musí počítať s odmietnutím súdnej ochrany. Súdna ochrana sa principiálne neposkytuje osobe konajúcej so zlým úmyslom. Súd chráni vzťahy založené na dobromyseľnosti a čestnosti. Dobromyseľnosť je vylúčená pri návrhoch, v ktorých osoba musela pri elementárnej opatrnosti zistiť, že sú založené na nečestnosti.

Kódex o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z. z.) zakotvil definíciu konania v rozpore s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8). Konanie v rozpore s čestnou obchodnou praxou je teda nielen konaním proti dobrým mravom, ale explicitne proti zákonu.

V danej právnej veci správne súd prvého stupňa vyhodnotil konanie pôvodného veriteľa a žalobcu ako jeho nástupcu ako odporujúce dobrým mravom. Zdá sa, že žalobca očakával, že v predmetnej veci bez ďalšieho budú uznané nároky, pritom dobre mohol vedieť, že tieto nároky boli v skoršom období odmietnuté pre rozpor s pravidlami verejného poriadku.

Smernica 2005/29 o nekalých obchodných praktikách výslovne reguluje pôsobenie aj na vzťahy po zániku zmluvy. Podľa článku 3.1 táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu. Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.

Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje konanie veriteľa vrátane jeho nástupcu, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože sa tak koná bez odbornej starostlivosti na strane dodávateľa a spotrebiteľ môže urobiť ekonomické rozhodnutie smerujúce k vykonaniu takéhoto plnenia (§ 7 a násl. ZOS).

Nekalú obchodnú praktiku tejto povahy napĺňa práve žalobca. Zmenkový úrok 0,25% denne predstavuje 91,25 % ročne. Tento úrok má sankčnú povahu, pretože je priamo spojený s nedodržaním povinnosti plniť aj po splatnosti pohľadávky. Aby sa tento úrok mohol podradiť pod inštitút neprímeranej sankcie ako neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v čiernom zozname (§ 53 ods.4 písm. k/OZ), postačí, že má čo len čiastočne sankčnú povahu.

Odvolaateľ poukazuje na odobrenie úroku 91,25% zo strany KS v Nitre vo veci 5Co/16/2010. Odvolací súd zastáva iný názor a to že táto výška úroku bez ďalšieho opodstatňuje záver o jej neprímeranosti (porov. názor Európskej komisie, ktorá žiadala Slovenskú republiku listom z 14.09.2010 č. JUST/A3/RM/kb D (2010)11360 o vysvetlenie a v ktorom okrem iného konštatuje cit. „útvary komisie si sotva vedia predstaviť, že by bol niekto schopný považovať takúto sankciu za platnú...).

Zmluvná pokuta je úplne netransparentná. Postačí akékoľvek drobné porušenie menej závažnej povinnosti a spotrebiteľovi sa o cca o jednu polovicu zvyšuje dlh. Celkom zjavne ide o netransparentnú neprijateľnú sankciu.

Žalobca uplatňuje aj poplatok za úver, ktorý je ďalšou netransparentnou klauzulou. Nič na tom nemení fakt, že ide o hlavný predmet plnenia, keďže jednak je neprímerane vysoký a jednak je netransparentný (neuzavretý okruh administrácie, porov. tiež C-134/13 Volksbank).

Na dosiahnutie týchto plnení sa dojednal neprijateľný rozhodcovský proces a zmenka, ktorú vyplnil čo do istiny dodávateľ už v čase vzniku úverovej zmluvy s podstatným navýšením oproti dlhu (úver 150 Eur, na zmenke vyplnená suma 254 Eur). Odvolací súd teda aj vo vzťahu k samotnej istine považuje konanie veriteľa za nečestné a sledujúce získanie neoprávneného obohatenia na úkor iného už od samého začiatku právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla.

Konanie pôvodného veriteľa odporuje fundamentálnym hodnotovým pravidlám, vyžadovaných väčšinou spoločnosti a v demokratickej spoločnosti nemôže požívať ochranu (§ 3 OZ, porov. BECK). To platí aj pre žalobcu, na ktorého boli práva zo zmenky postúpené.

Žalobca pri tisícoch postúpení si musel byť dobre vedomý, že ide v skutočnosti o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a násl. OZ) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje Občiansky zákonník (§ 54 ods.1 OZ). Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na úverové zmluvy, osobné prepojenie cez rovnakého zástupcu (Fridrich Paľko) a žalobcovi postačovalo vynaložiť minimálne úsilie, aby zistil spotrebiteľskú povahu úverovej zmluvy a jej zabezpečenie zmenkou.

Odvolaací súd sa preto stotožňuje s prvostupňovým súdom o vedomom konaní žalobcu na škodu žalovaného. Preto ani striktné zmenkové právo (§ 17 ZaŠZ) nepredstavuje prekážku, aby sa zohľadnil skutočný hospodársky cieľ právneho vzťahu so žalovaným (spotrebiteľská úverová zmluva) a tým aj vznikol dôvod na opatrenie súdu smerujúce k zbaveniu účinkov nečestných zmluvných klauzúl (čl. 6 smernice).

Právny zástupca žalobcu zásadne odmietol posúdenie právnej veci podľa kauzy právneho vzťahu, z ktorého zabezpečenie zmenkou vzniklo. Odmietol súvislosť s úverovou zmluvou. Ak by za takýchto okolností súd priznal plnenie zo zmluvy poťažne náhradu z bezdôvodného obohatenia, konal by o nenavrnutom predmete konania neprípustne nad návrh.

Vo veci nie je možné stotožniť sa s argumentáciou spochybňujúcou postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov. V prejednávanom spore predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného nariadením. Článok 4 nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Žalobca začne konanie vyplnením príslušného tlačiva a jeho zaslaním na súd. Pokiaľ by súd nemal na základe vyplneného tlačiva k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, môže žalobcu vyzvať k doplneniu tlačiva a na iné úkony tiež použitím príslušného tlačiva. Znenie čl. 4 nariadenia môže vzbudiť dojem, že súd nemá k dispozícii iné dôkazné prostriedky ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto výklad je ale nesprávny. Cieľom nariadenia totiž nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z čl. 8 a 9 uvedeného nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie pokiaľ to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa tohto nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi za predpokladu ak nie je ustanovené inak procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva v čl. 19 nariadenia.

Uvedený záver podporuje aj spoločné stanovisko občianskoprávneho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v ktorom cit.: „Vo vzťahu k aplikácii nariadenia tak možno konštatovať, že toto nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku. Predovšetkým aplikáciu znalosti určitých okolností súdu z jeho činnosti (notoriety) a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Z Nariadenia nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť. Aj v prípade absencie aktivity žalovaného v konaní, pokiaľ súd vzhľadne v návrhu také skutočnosti, ktoré ho povedú k záveru o neprípustnosti návrhu, návrh zamietne, čo vyplýva priamo z čl. 4 bod 4.. Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom, riadiac sa len osobitnými pravidlami týkajúcimi sa určitej časovej náročnosti v zmysle uložených lehôt podľa Nariadenia. Súd môže konať aj formou nariadeného pojednávania, nemusí to byť vždy len na základe návrhu účastníka, ale aj keď to sám považuje za potrebné.“

Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis platný na území Slovenska v ustanovení § 120 upravuje dôkaznú povinnosť. Ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade žalobcom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu. Za takejto situácie súd prvého stupňa musel z úradnej povinnosti skúmať, či medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo nie.

V zmysle čl. 5 ods. 1 veta prvá a druhá nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo o to požiada niektorá zo strán. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie nevylučuje ústne pojednávanie a jeho potrebnosť ponecháva na úvahu súdu. Keďže prvostupňový súd mal za to, že vo veci je nutné nariadiť pojednávanie, pričom nariadenie nebráni uskutočneniu pojednávania, nie je možné postup súdu prvého stupňa vyhodnotiť ako priečiaci sa platným procesným predpisom. Z Občianskeho súdneho poriadku explicitne nevyplýva povinnosť súdu nariadiť pojednávanie formou uznesenia. Skutočnosť, že súd prvého stupňa v danej veci pristúpil k nariadeniu pojednávania je zrejmá z predvolania účastníkov konania na pojednávanie, pričom predvolanie bolo riadne, včas doručené tak žalobcovi ako aj žalovanému. Postupom súdu prvého stupňa nebola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecný správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.)

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Úspešný žalovaný si neuplatnil právo na náhradu trov konania a neúspešný žalobca nemá právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.